

Asia: VN/30743/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen ja päivystysasetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit ehdotetusta leikkauksista ja tiettyjä lääketieteellisiä toimenpiteitä koskeva valtioneuvoston asetuksesta. Onko ehdotettu asetus selkeä ja toimeenpantavissa, ja onko siinä huomioitu oleelliset asiat? Ellei mielestänne ole, miten sitä pitäisi muuttaa?

Päijät-Hämeen hyvinvointialue katsoo, että ehdotettu asetus on selkeä ja toimeenpantavissa. Pidämme perusteltuna sitä, että asetuksessa ei säädetä toimenpidekohtaisesti päivä- tai lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan soveltuvista toimenpiteistä vaan säätely perustuu ensisijaisesti potilaskohtaisiin tekijöihin sekä leikkausten ja toimenpiteiden suorittamista koskeviin yleisiin edellytyksiin toimenpidekohtaisten listausten sijaan. Potilaan yleisillä ja perussairauksilla on usein suoritettavaa toimenpidettä oleellisempi vaikutus potilaan anestesia- ja leikkauksekelpoisuuteen ja sitä kautta siihen voidaan toimenpide tehdä päiväkirurgisesti tai lyhytjälkihoitoisesti.

Asetuksessa on huomioitu laaja-alaisesti potilaiden terveydentilan ja muiden riskitekijöiden arviointi potilasvalinnassa jo lähettämismomentissa ja toimenpiteeseen saavuttaessa potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Myös potilaan ja mahdollisen saattajan kyky sitoutua leikkaukseen ja toimenpiteeseen valmistautumiseen, kotiutusprosessiin ja jatkohoitoon on asianmukaisesti huomioitu.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue pitää hyvänä, että asetus antaa mahdollisuuden suorittaa nukutusta tai puudutusta vaativia kevyitä toimenpiteitä muussakin toimitilassa kuin leikkauksissa, silloin kun ne edellyttävät vain lyhytaikaista potilaan jälkiseurantaa ja ovat potilasturvallisuus voidaan asianmukaisesti varmistaa.

Kommentit erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen 4 §:n muutosehdotuksesta (psykoterapeuttisiin ja psykososiaalisiin menetelmiin liittyvä työnjako)

Päijät-Hämeen hyvinvointialue kannattaa erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen 4 §:n muutosehdotusta psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arvioinnista ja osaamisen ylläpitämisestä valtakunnallisessa yhteistyössä siten, että yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden ja HUS yhtymän on huolehdittava yhteistyöalueellaan menetelmien käytön alueellisen työnjaon suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta yhteistyössä alueensa hyvinvointialueiden kanssa.

Kommentit muista keskittämis- ja päivistysasetuksen muutosehdotuksista

Toimenpiteiden keskittämisessä on luonnollista, että tietyt uudet toimenpiteet keskitetään pelkästään niiden uutuuden vuoksi. Siten esimerkiksi aorttaläpän vaihtaminen TAVI-toimenpiteellä on aikanaan ollut perusteltua keskittää yliopistosairaaloihin. Kun toimenpiteen käyttömäärät nousevat korkeiksi ja sekä instrumentaatio että asennustekniikka kehittyvät, on normaali osa lääketieteen kehitystä laajentaa toimenpiteen käyttö myös muiden sellaisiin yksiköihin, joissa on vaadittava osaaminen ja joissa toiminnalle saadaan riittävät käyttömäärät. Esimerkiksi aorttaläpän TAVI-asennuksia voitaisiin jo tehdä potilasturvallisesti myös osassa keskussairaaloita.

Jyrkinen Petteri
Päijät-Hämeen hyvinvointialue